

Lasten Suometar.

— Lisälehti Suomettarelle, perjantaina 5 p. Joulukuussa. —

N°. 21.

Sitä kunsta kuuleminen, jonka juuresa asunto.

W. 1856.

Hämähäkki kehää käsilänsä, ja on kunin- kaan linnoissa.

(Salomon Sananl. 30 l. 28 w.)

Nuoret lukijani! nyt seuraa katseltavaksi, mitä hämähäkillä oppia voitte. Teidän pitää hämähäkillä oppia olemaan kestäväiset aljetussa työssänne, niin että teette loppuun asti, mitä kerran olette alkaneet. Kyllä se waiwaa antaa, mutta kesken ei pidä mitään hywää astata heittää.

„Hämähäkki“, sanoo Jumalan sana, „kehää käsilänsä, ja on kuninkaan linnoissa“. Kallit tiedätte hämähäkin olevan pienen, heikon eläimen, joka suurella waiwalla kutoo werkkonsa. Hämähäkki käy suurin, komeihin kartanoihin ja ottaa asuntonsa kauniimmiksi huoneissa. Niissä kehää se lankansa ja kutoo werkonsa. Ei sitä kukaan woi estää. Palweluswäki tulee ja lakasee werkon pois; mutta kohta on hämähäkki uuden werkon itsellensä kutonut. Ei mikään eläin ole niin ahkera ja kestäväinen kuin hämähäkki. Se tekee työnsä monta kertaa uudelleen. Se ei lakkaa aljetusta työstänsä ennenkun sen walmiiksi saapi.

Mieleeni muistuu eräs kuningas, joka sai takasin waltakuntansa, kun otti eskluwan hämähäkillä. Hänen nimensä oli Robert Bruce. Tämä miespolonen kadotti waltansa pahojen lapinoitsijain kautta ja ajettiin palolaisiksi maastansa niinkuin Taawetti muinoin. Usein koetti hän jälleen saada waltakuntansa. Monta sotaa hän käwi, mutta hukkaan. Wiimein ajatteli hän heittää turhan työnsä. Hän ei tahtonut enää ruweta waltakuntansa takasin pyytämään. Silloin sattui semmoinen tapaus, että hän lepäsi pitkällänsä sängyssään eräänä aamuna warhain ja näki hämähäkin kammariisansa työtä tekewän. Se oli uuttera ja kestäväinen. Se koetti kehätä lankaa seinästä seinään. Kallitoista kertaa meni tämä yritys turhaan. Kallitoista kertaa kappesi lanka ja hämähäkki putosi lattialle. Mutta se ei lakannut työstänsä, waikka wastoinkäyminen häntä kohtasi näin monta kertaa. Hän oli kestäväinen ja kolmannellatoista kerralla seurasi onni hänen työtänsä. Kun Robert Bruce tämän näki, sanoi hän itsellensä: „Mitkikäl en minäkään olisi kestäväinen koettaessani waltakuntaani takasin saamaan? Mitkikäl en minäkin onnistuisi? Koetan toden totta vielä kerran!“ Hän koetti ja onnistui wiimein. Hän woitti julmat wihollisensa ja sai kuninkaan waltakuntansa Skotin-

maalla takasin. Hän otti esimerkin hämähäkillä ja oli kestäväinen.

Samalla tawalla ottakaatte tekin eskluwan hämähäkillä. Minun sydämeni toivo on että kaikessa hywydessä olisitte kestäväiset. Jesuksen nimesä ja Hänen hengessänsä päättäkääte ei milloinkaan hywästä luopua. Paetkaatte pahaa ja tehkääte aina, mitä Jumalalle hywä ja otollinen on.

Ah, rakkaat ystäväiseni! surulla täytyy minun tunnustaa, että tämä maailma, jossa elätte, on paha ja turmelowainen. Paljo löytyy semmoisia, jotka wiettelevät teitä ja tahtowat teitä tehdä pahoiiksi ihmiksi. Pahuden ruhtinas etsii teitä ja wiettee teitä Jumalasta luopumaan. Pahat miehet ja waimot koettawat wakuuttaa, että ette hywän seuraamisessa tarwitse olla kiinteät ja pysywäiset. Mutta eläkääte heitä uskoko, eläkääte heitä totelko. Olkaatte aina kestäväiset hywydessä. Rukoilkaatte Jumalaa, taiwaallista isäännä, että Hän antaisi teille uuden sydämen, uuden halun ja tahdon ja uutta woimaa ahkeruuteen ja hywään toimeen. Pitäkääte sunnuntaipäiwät pyhänä, lukekaatte Jumalan sanaa ja käykääte kirkossa. Ah, sen pahempiki, monta poikaa ja tyttöä löytyy, jotka eiwät ahkeroi hywäksi päästä. Mont ei wiitti lukea, eikä wiisakiksi pyrkiä. Moni juoksentelee laislana ja wallattomuudessa kaiket pyhäpäiwät tylästä tylään, pahaa tekein. He eiwät muista wanhempain ja opettajain neuvoja ja waroituksia. Ah, näin eiwät ole kestäväiset. He owat paljon tyhmemmät kuin hämähäkit.

Kallit lapsukaiseni! teilläkin on sekä maallinen että taiwaallinen waltakunta, jonka kadottaa saatatte. Isänmaanne, rakastettu Suomi, on teidän maallinen waltakuntanne, jonka hywää onnea teidän pitää etsiä, ja sen teette sillä tawalla, että ahkeroitte päästä waltistuneiksi, taitawiksi ja wiisakiksi ihmiksi. Taidolla, wiisaudella voitte isänmaatanne ylläpitää ja hallita, kun wanhemmiksi tulette; mutta laisfundella, tyhmyydellä ja pahuudella kadotatte tämän yhteisen isänmaanne ja tulette muiden orjiksi. Orjana on paha olla. Wapaus on maailmasa parain.

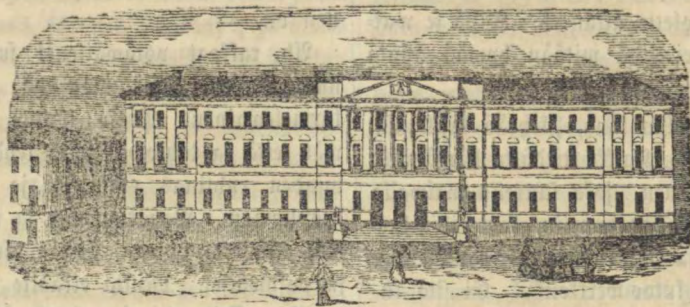
Mutta teillä on myös taiwaassa katoamaton isänmaa. Siellä on monta huonetta ja kaunis kaupunki, jonka muurit owat autuus, ja portit ylistys; siellä ei ole itkua, ei waiwaa, ei walttusta, ei kuolemaa. Tämä kaupunki ei tarwitse aurinkoa eikä kuinta, sillä Jumalan pyhyys walitsee sen ja Hänen walonsa on karitsa. Sinne kaikit

Jesuksen ystävät pääsivät ja saavat onnellisina elää iankaikkisuudesta iankaikkisuuteen.

Yksi asia on kuitenkin välttämättömästi muistettava, jos muka taidaan ihannuuteen päästä tahdotte; se on se, että alati olette hyvyysesiä pysyväiset ja kestäväiset. Ette uupua saa. Baiwaa ja kärsimystä saatte elämän vaiheissa nähdä. Se on tosi. Mutta kun walwotte, kun kärsitte, kun joku heikki Jesuksesta apua anotte ja ah-kerästi Jumalan sanaa luette, niin saatte woimaa syntiä vastaan seisomaan. Kun pabot ihmiset tahtowat teitä wietellä, niin sanokaatte: „en tahdo Wapahatjatani pettää, pysyn hywäsiä kiini ja kartan pahutta“. Olkaatte uskolliset loppuun asti, sanoo Kristus, niin minä tahdon antaa teille elämän kruunu.

Ja nyt, kallit ystäväiseni, tahdon witmeiseksi wiesä muistuttaa: olkaat wiisaat. Minä olen puhunut teille neljästä pieneestä eläimestä, jotka owat wiisaat. Ne owat: myyriäiset, kaninit, heinäsiikat ja hämähäkit. Te olette kuulleet myyriäisten olewan wiisaat siinä, että walmistawat itsensä siihen aikaan, joka tulee. Kaninit owat wiisaat siinä, että etsiwät kalliossa walmaisen turwapaikan. Heinäsiikat owat wiisaat, sillä he auttavat toistansa. Hämähäkit owat wiisaat, sillä he owat aljetussa työssänsä kestäväiset. Rakastettuni! olkaatte heidän kaltaisensa. Moni teistä ei elä niin kauwan, että täysikaswuiseksi pääsette. Mutta wiisaiksi voitte päästä nyt nuorena ollessanne. Jumala teitä siihen auttafoon!

Suomen Yliopisto.

Yliopiston rakennus.

Maamme kaikista opetuslaitoksista on Yliopisto parain, suurin ja korkein. Se on niinkuin suuri kynttiläjalka, josta walo lewiääpi ympäri Suomenmaan. Tämä kallis opetuslaitos löytyy Suomen pääkaupungissa, ja olette sen rakennuksen ehkä nähneet. Se on semmoinen kuin tämä kuva osoittaa.

Milloinkas ja kenellä toimesta Suomen Yliopisto perustettiin? Kuka oli se mies, joka meille niin suuren ja palkittiemattoman hywän matkaan saattoi? Se oli kreivi Pietari Brahe, jota eswanhempamme sanoivat „Maan-isäksi“, ja jonka aikaa Suomesa sanotaan wieslätin „Kreiwini ajaksi“. Ei meillä niin jaloa, niin rehellistä, niin toimellista maaherraa ole ennen eikä jälkeen ollut. Hän oli maanisä ja, niinkuin isä lapsiansa, tahtoi hän Suomalaisia siwistyneiksi ja walistuneiksi ihmisiksi. Ei hän kulkenuit maastamme ympäri maalatuuilla kaswoilla, ei hän ollut ulkokullattu, ei hän omaa kunniatansa hakenut, eikä liehakoitfewalla käwtöfellä tahtonut Suomen kansalta ansaitsematonta kiitosta woittaa. Pietari Brahe oli totuuden mies, joka toimellisilla ja rehellisillä töillänsä näytti sydämensä laadun meidän maata kohtaan ja piirsi sillä tawalla nimensä ikuisen muistoon Suomen kansan kiitolliseen sydämeen. Hän perusti Suomen Yliopiston, joka siitä ajasta asti on kaswattanut meille taitawia oppineita, pappia ja wirlamiehiä. Sen pahempikin on waan, ettette te perisuomalaiset lapset ja nuorukaiset woi-

tästä opetuslaitoksesta opetusta saada; sillä yhtä wahan kuin muisjakaan kouluisamme, saadaan tätä nykyä Yliopistossakaan oppia omalla kielessämme. Mutta toiwomme on että se muuttuu kielienkin wuofsi puhtaaksi suomalaiseksi.

Milloinkas ja mihin Suomen Yliopisto perustettiin? Se perustettiin w:na 1640 Turkuun Aurojoen rannalle, josta se kauwan aikaa läbetti tieteen säteitä Suomen asujamille. Samana wuonna Heinäkun 15 p:nä wihittiin se suurella juhlallisuudella. Silloin pidettiin Jumalan-palvelus yli koko Suomenmaan kaikissa kirkoissa, ja sillä tawalla pyhitettiin ja siunattiin Jumalan sanalla tämä uusi korkea opetuslaitos. Tämä päivä on ijäti muistettava päivä maamme siwistyneen historiasa.

Mutta ainoastansa noin puolijataa wuotta sai nuori Yliopistomme rauhassa wailuttaa ja harjoittaa tieteellisiä toimia. Isowiha syttyi, Wenäläiset karlasiwat suu- rilla sotalaumoilla maastamme, polttiwat ja häwitkawät kaikki, mitä saiwat, ja silloin suljettiin myös Yliopiston owet kiini. Tämä sota alkoi viime wuofsjadan alussa ja Yliopisto lakkasi wailuttamasta ensi kerran w:na 1712. Tiede otti maastamme paon Ruotsumaalles, mutta muutti tänne jälleen sodan myrskyn tauottua. Wuosi 1740 lähestyi ja silloin wietettiin Auran rannalla suuri riemujuhla Yliopiston satawuotijesta perustuksesta. Mutta sota kohosi taas Suomeen ja seisahutti toisen kerran Yli-

opiston vaikutuksen. Niin tapahtui jälleentkin päin ja w:na 1827 poltti Turun hirmunen tulipalo Opioston rakennuksen, jonka perästä se muutettiin Helsinkiin ja sai siellä semmoisen kartanon kuin ylläolewasta kuvasta näette. W:na 1840 wietti Opiosto toisen suuren juhlan perustuksestaan. Silloin oli se monien waiheiden läpi elänyt kaffi sataa vuotta.

Sumala suunnatfoon ja warjeltoon rakastettua Opiostoamme.

Kotkain kosto.

Rikas, voimallinen kuningas teetti puutarhaansa kuniin huvimajan. Katto ja seinät olivat hienoista puunkiskoista, erillensä toisistansa, joiden väliin tavallisesti kasvatetaan kukkakasvuja. Ne antavat hyvän varjon auringon säteitä vastaan ja tämmöisissä huvimajoissa on lysti kesällä oleksia. Mutta kuningas ei antanut kukkakasvuja kasvattaa kiskojen väliin; hän oli päättänyt hankkia niin paljon kotkia, että katon ja seinät niillä täyttäisi ja elävinä ripustaisi ne jaloista kiskoihin kiini. "Kun ne siipiänsä räpyttävät, niin ne sen kautta antavat hyvän suojan auringon paistoa vastaan ja tuottavat huvimajaan tarpeellisen tuulen vedon kesän lämpiminä päivinä", ajatteli kuningas iloissansa.

Kun kaikki oli valmis, meni kuningas huvimajaansa ja istui siellä selkä kenossa pehmeällä sohvallansa. Hän poltti hienoa tupakkaa ja muisteli mielessänsä kaikkia niitä verisiä sotia, joita hänen alamaisensa olivat hänen edestänsä käyneet ja voittaneet. Hän ajatteli myös alkaa uusia sotia ja näki unta uusista voitoista. Riemullinen oli hänen sydämensä.

Kotkat riippuivat huvimajan katossa ja seinissä, ja räpyttivät siipiänsä siinä luulossa että sillä tavalla pääsisivät tästä julmasta vankeudesta. Muutamat uupuivat ja tahtoivat riipuksissa levätä pää alas. Mutta kuningas ei suvainnut sitä; hänellä oli kultanuppinen keppi ja sillä pisti ja löi hän jokaista uupunutta linturaukkaa. Näin kului päiviä ja viikkoja.

Kotkain olo oli kiusallinen. Mutta he keksivät sen keinon, että noukallansa repivät yöllä siteen jauloistansa irti. Sitä ei huomannut kukaan. Kotkilla oli kosto mielessä.

Muutama päivä oli erinomaisen kuuma ja kirkas. Kuningas tuli huvimajaansa ja rupesti sohvallensa maata. Kotkat räpyttivät siipiänsä ja kohta nukkui kuningas syvään uneen. Silloin hyppäsi neljä väkevintä kotkaa kuninkaan päälle, ottivat häntä kynsillänsä rinnasta kiini ja lentäen korkealle ilmaan veivät hänen mukansa. Vapautettuina seurasivat muut kotkat heitä. Kuningas heräsi ja pelästyi, sillä pelastusta ei hän missään nähnyt.

Kotkat lensivät kauan ylemmäksi ja ylemmäksi kuninkaan kanssa, ja hän ajatteli milloin sitä, milloin tätä. Hän toivoi että kotkat voisivat hänen ijankaikkisuuden

maahan ja että hän näin elävänä sinne pääsisi. "Mutta enhän minä semmoista onnea ansaitseisi, minä, joka niin kova ja julma olen ollut", sanoi kuninkaan omatunto, ja hän arveli nyt suuressa tuskassansa että kotkat hänelle hirmuisen koston valmistaisivat. Kuitenkin toivoi hän taas että kaikki oli ruma uni ja että kohta heräisi ja löytäisi itsensä pehmeällä sohvalla makaamasta. Mutta mitä semmoisesta toivosta oli? Hän tiesi olevansa valveilla ja tunsu kotkain lentävän aina ylemmäksi. Ijankaikkisuuden maata ei tullutkaan. Tuskan hiki nousi kuninkaan otsasta. Hän huusi ja woiwotteli.

Silloin ilmestyi hänen tykönsä ruman näköinen olento ja se sanoi: "Nyt sinua loppu lähestyy; tee tili teoistasi, mutta vaikea on sinun tukahuttaa omantuntosi ääntä ja mahdoton onnellisuutta löytää! Seuraa minua; minä näytän kaikki ne veriset uhrut, jotka sinun julmuutesi kautta ovat kaatuneet. Sinä olet ollut ylpeä ja kova; tekosi pitää sinua hirvittämän". Näin sanoi tämä olento ja repäsi kuninkaan sielun hänen ruumistansa, joka vapisi ja kylmettyi.

Kotkat kun havaitsivat sielun ruumiista lähteneeksi, heittivät sen irti ja se putosi mereen, jossa vaipui syvyyteen ja katosi.

Iloisina lensivät kotkat ylös kirkkaasen avaruuteen. Mutta mihinkä se ruma olento kuninkaan sielun kanssa meni, sitä en tiedä sanoa.

Vuoden vaiheet.

1.

Kevät ja talvi istuivat vieretysten korkealla vuorella. Muutamia päiviä olivat jo siinä istuneet ja puhuneet ystävällisesti toistensa kanssa. He olivat niin illoset yhdessä-olonsa tähden, joka olikin luonnollista, sillä veljeksethän he ovat, ja tapaavat toisensa ainoastaan kerran vuodessa ja silloinkin vaan muutama nopeasti kuluvan hetken ajan.

"Sinä näytät jo vanhalta, veliseni", sanoi kevät, "kun vastaani ajat suurella turkillasi ja karhunnahkasella myssylläsi, parta ja silmäkarvat täynnä huurua; mutta nyt kun vieressäsi istun ja katson kirkkaita silmiäsi, ja kuulen miehuullisen äänesi ja näen leikitsevän naurusi

puhasilla huulillasi, niin ymmärrän että sinäkin olet ikuisesti nuori niinkuin minäkin”.

”Kaikki nuoruus on vähäinen”, sanoi talvi; ”ne neljä taivaan porttia, joista me neljä veljestä matkalle olemme lähteneet, vievät eriteitä ja eritoimituksiin”. Talvi käski kevään sanomaan terveisiä kesälle, joka myös on hänen veljensä, vaikka ei häntä milloinkaan tapaa.

Myrsky, talven alamainen, ajoi harmaat lumipilvet eteenpäin, että ne lentäisivät kaukaiseen maahan ja rakentaisivat talvelle kuninkaallisen linnan, jossa hän sitte asuisi kylmän lumiruhtinattaren kanssa. Myrskyt kulkevat siellä ulos ja sisään avonaisten ikkunoiden läpi, ja unien jumalalattaret istuvat sisässä, kutoen veheriäistä ja valkeata vaippaa auringon kullasta, kevään unelmista ja lemмен lauluista, joilla sitte kaunistavat ihmisten päät ja rinnat talven pitkinä öinä.

Talven perhe oli jo valmis lähtemään.

Illoiset tuuletaret leikitsivät laksoissa. He kiiruhtivat herättämään makaavaa nurmea, puistivat lehdetömiä oksia ja kuiskuivat: ”Kevät on tullut!” He löivät pienten elävien makuukamarien oville, sanoen: ”Herättäkääte, kevät on tullut!” Sen olivat linnutkin jo kuulleet ja puusta puuhun lentäen visersivät: ”Kevät on tullut!”

Näin katosi ensimmäisen kevätpäivän aamu-puhde; aurinko nousi loistavalta pilvivoiteeltansa; hän oli purpuralla ja kullalla kaunistettu, tullessansa soreata ystäväntänsä, kevättä tervehtimään. Talvi nousi ylös; puisti suuria siipiänsä, niin että veljensä olkapäät tulivat täyteen lumihattaroita. He nauroivat ja suutelivat toisiansa, ja talvi lensi pois kauvas yli maan ja meren.

Me emme tiedä jos toisemme tapaamme, sillä emme ikuisesti elä, niinkuin kevät.

Maamme.

Runeberg
Oi Suomen maa, isiemme maa,
Soi kultanen sana!
Ei kumpua ei kukkulaa,
Ei lampia, ei laksoa
Oo niin rakasta, niin somaa
Kuni isiemme maa.

On maamme köyhä, jääpi niin
Jos pyydät kultoa,
Ja vieras meitä kiertääkin,
Vaan meille on tä rakkahin,
Tä vuorinen, vesinen maa
On meille kultala.

On meille koskein kuohumus
Rakasta ainiaan,
Ikuisten honkain huoka'us,
Kesäisten öiden kirkka'us,
Ja kaikki, kuin on saanut vaan
Sydäntä liikkumaan.

Sukumme tässä kyntäen,
Sotien raateli,

Ja tässä onni oivanen
Ja onni viekas vilppinen
Iloja sille anteli
Sekä kuritteli.

Kuka sen kansan kaikkia
Kipuja kertoisi,
Sota kuin riehui raivossa
Ja halla poltti peltoja,
Ku vertoansa mittaisi,
Sen kärsimystäki?

Ja aivan tässä vuoteli
Verensä eestämme,
Ja juuri tässä riemuitsi
Ja tässä huolten huokaili
Se kansa, joka cellämme
Jo kantoi kuormamme.

Suloinen meille tässä on:
On suotu kaikkia.
Nyt onnen arpa liikkukoon,
Vaan maa omainen meillä on,
Mi maailmass' on ansava
Rakkautta runsaampaa?

Ja tässä, tässä on se maa,
On eessä silmämme.
Kätemme voimme suorittaa
Ja näyttäin järvein rantoja
Sanoa: tuossa tuo, kas se
On maa isiemme!

Ja meitä kultapilvihin
Jos vielä vietäisiin,
Jos tähti-tarhain tanssihin
Iloihin loppumattomiin;
Me pyrkisimme kuitenkin
Tähän kovaan kotiin.

Oi maa, tuhat-vesinen maa,
Runoin, totuuden maa,
Elomme virran valkama,
Sä muistola, Sä toivola,
Elä ujostu, raukkala,
Ole vapa, vakaa!

Sun heilimäsi heittävä
On kerran kuorensa,
On syömissämme syntyvä
Valosi, riemusi hyvä
Ja laulu kerran kaikuva
Somemmin Suomessa.

K. K.

Arvoituksia.

Selitys viime n:ron arvotukseen: kulunutta aikaa; jossa ei kirjoja paineta; maantie; katto.

Mikä viisaus vihastuttaa kaikkia ihmisiä?
Mikä jaloittaa ja liikeelle panematta kulkee?

Tämän n:ron toimitti

J. P.

Seltingissä.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainosssa.

Painosluvan antanut: L. Heimbürger.